

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
ROK SZKOLNY 2015/2016**

**ETAP OKRĘGOWY
Instrukcja dla ucznia**

1. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
 2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
 3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
 4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
 5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
 6. Odpowiedzi zapisuj w miejscu na to przeznaczonym.
 7. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za każde zadanie.
 8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl
- Pracuj samodzielnie.**

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania: 40

Do następnego etapu
zakwalifikujesz się,
jeżeli uzyskasz co
najmniej 32 punktów.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Liczba punktów w											
Nr zadania	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów w											

Zatwierdzam

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

Na podstawie ilustracji (Załącznik nr 1) odpowiedz na pytania.

A. Podaj nazwę zabytku przedstawionego na ilustracji, który uznano za jeden z cudów starożytnego świata.

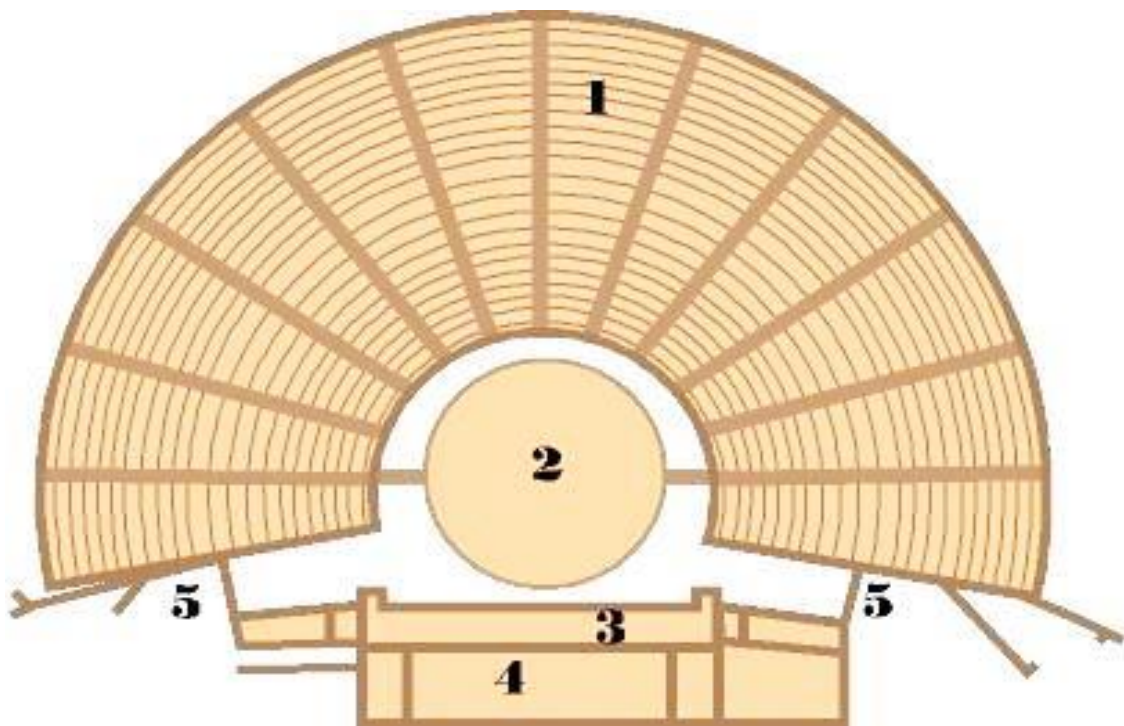
.....

B. Podaj nazwę miasta, w którym budowla została wzniesiona.

.....

Zadanie 2. (0 – 1 p.)

Na podstawie schematu uzupełnij zdania.

Źródło: ateatralnie.blog.pl

A. Skene zaznaczono cyfrą

B. Proscenion zaznaczono cyfrą

C. Orchestrę zaznaczono cyfrą

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Do objaśnień związanych z funkcjonowaniem mieszkańców miast-państw greckich (Aten, Sparty) dopisz właściwą nazwę struktury społecznej mieszkańców.

Opis zajęcia	Nazwa grupy mieszkańców/ struktury społecznej
Obywatele mający pełnię praw politycznych, zwani równymi, mogli posiadać ziemię w postaci przydzielonej przez państwo działki. Ich zajęciem było rzemiosło wojenne i obrona państwa.	
Cudzoziemcy zamieszkujący Ateny. Była to wolna ludność osiedlająca się tam na czas nieokreślony. Mieli podobne obowiązki jak obywatele, m.in. służyli w wojsku. Nie posiadali pełnych praw obywatelskich, m.in. nie mogli uczestniczyć w życiu politycznym, brać udziału w Zgromadzeniu Ludowym, piastować urzędów i nabywać ziem.	
Niewolni chłopci stanowiący społeczną i gospodarczą podstawę państwa, nie mieli żadnych praw. Ziemia, na której mieszkali i którą uprawiali, stała się własnością państwa. W odróżnieniu od niewolników w innych państwach Grecji nie mogli być sprzedawani.	
Ludność wolna niemająca praw politycznych, mieszkała w miastach, zajmowała się hodowlą, uprawą roli, rzemiosłem i handlem. Płaciła świadczenia na rzecz państwa, lecz pozbawiona była głosu w sprawach publicznych i państwowych.	

Źródło: *Encyklopedia szkolna, Historia*, Warszawa 1993, s. 602-603

Zadanie 4. (0 -1 p.)

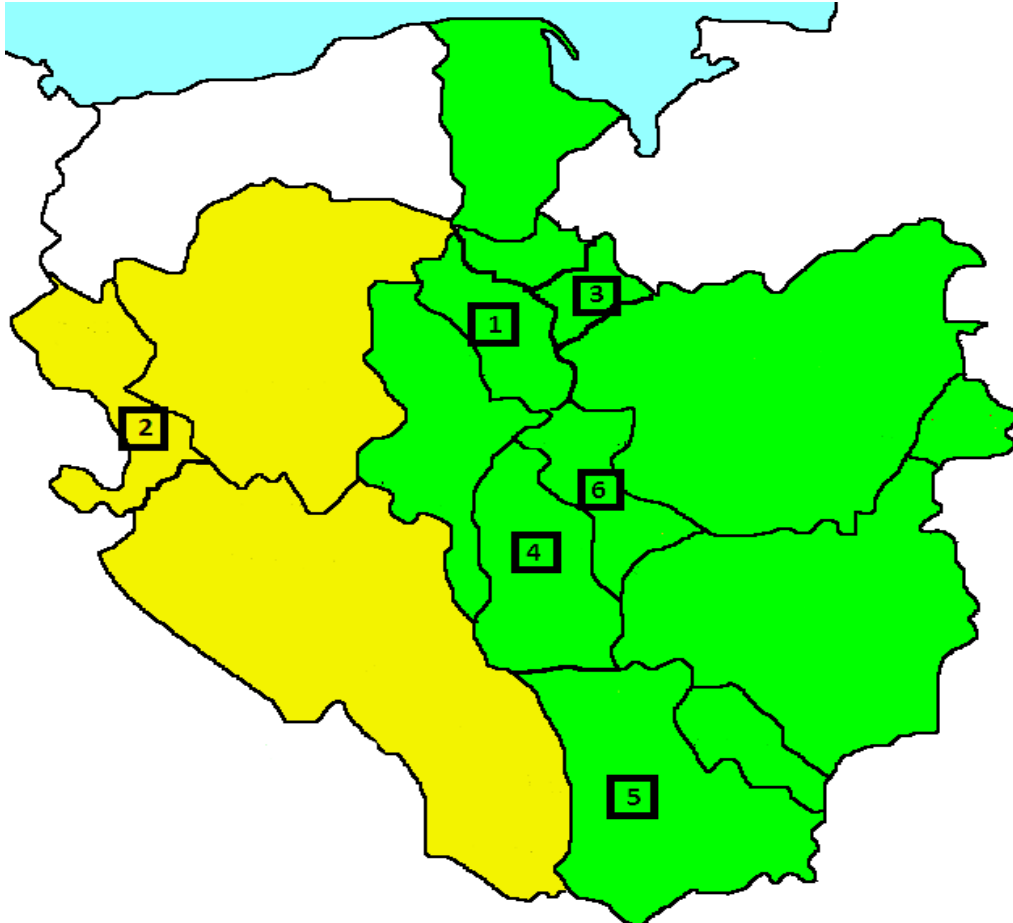
Podaj imiona władców Polski, za panowania których rozpoczęły się podane w tabeli wydarzenia.

Wydarzenie	Władca
Sobór w Konstancji	
Sobór w Trydencie	
Synod w Clermont	

Zadanie 5. (0 – 3 p.)

Mapa przedstawia ziemie polskie w okresie rozbitcia dzielnicowego. Uzupełnij tabelę odpowiadającą mu nazwą ziemi, wybraną spośród podanych poniżej.

Pomorze Gdańskie, ziemia łęczycka, ziemia sieradzka, ziemia krakowska, ziemia lubuska, ziemia chełmińska, ziemia dobrzyńska, ziemia kujawska.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_w_okresie_rozbitcia_dzielnicowego

Nr obszaru na mapie	Nazwa ziemi
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Zadanie 6. (0 – 4 p.)

Do przedstawionych poniżej polskich zabytków (*Załącznik nr 3*) dopisz styl architektoniczny prezentowany przez daną budowlę oraz nazwę budowli, a także miejscowość, w której ona się znajduje.

	Styl architektoniczny	Miejscowość i nazwa zabytku
A		
B		
C		
D		

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Który władca państwa polskiego został przedstawiony na obrazie Wojciecha Gersona? (*Załącznik nr 2*). Z jakim wydarzeniem związany jest element leżącego krzyża?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0 – 3 p.)

Przeanalizuj dane statystyczne z tabeli prezentującej lokacje miast w Polsce w XIII w., a następnie wykonaj polecenia z nim związane: a), b), c).

Dzielnica	Liczba lokacji monarszych	Liczba lokacji duchownych	Liczba lokacji rycerskich
Śląsk	91	16	6
Wielkopolska	24	6	8
Ziemia łęczycka i sieradzka	13	4	-
Kujawy i ziemia dobrzyńska	5	4	-
Pomorze Gdańskie	4	1	-
Mazowsze	2	2	-

a) Podaj nazwę dzielnicy, która w XIII w. przodowała pod względem ilości lokacji rycerskich.

.....

b) Wyjaśnij krótko, na czym polegała lokacja miasta.

.....
.....
.....
.....
.....

c) Przeczytaj podane niżej stwierdzenia i podkreśl te, które są nieprawdziwe.

A. Najwięcej lokacji w XIII w. miało miejsce na Śląsku.

B. Mazowsze miało w XIII w. więcej lokacji duchownych niż Wielkopolska lokacji rycerskich.

C. Śląsk miał w XIII w. więcej lokacji niż wszystkie pozostałe dzielnice razem wzięte.

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie wykonaj związane z nim polecenia.

Nareszcie przyrzekamy najuroczyściej, że żadnego obywatela osiadłego za popełnioną winę lub przestępstwo nie będziemy więzili, ani więzić i karać dozwolimy, aż gdy o nie sądowo i dowodnie przekonany, i nam albo staroście naszemu przez sędziego tej ziemi, w którym tenże obywatel zamieszkał, wydanym zostanie: wyjąwszy takiego, który by schwytany był na kradzieży lub jakimkolwiek jawnym przestępstwie, jako to podpalaniu, rozmyślnym zabójstwie, porwaniu panien lub niewiast, łupieży i panoszeniu włości; również takich, którzy by za siebie nie chcieli należnej dać rękojmi, stosownie do wykroczenia lub winy. Nikomu też dóbr ani dzierżaw zabierać nie będziemy, chyba że w drodze prawa przez sędziów właściwych albo panów naszych jako winowajca będzie nam wskazany. Przyrzekamy niemniej, że żadnemu obywatelowi, żądającemu i proszącemu o rozgraniczenie między naszymi a jego dobrami i dziedzictwami, uczynić zadość nie omieszkamy.

Źródło: Melania Sobańska-Bondaruk, *Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów*, Warszawa 1997

a) Przywilej jedlneński został nadany w roku

A. 1423.

B. 1430.

C. 1492.

D. 1454.

b) Przywilej jedlneński wprowadzał

- A. nietykalność osobistą wszystkich poddanych królewskich.
- B. obniżenie podatków szlachcie.
- C. nietykalność osobistą i majątkową szlachty.
- D. nietykalność majątkową kmieci.

Zadanie 10. (0 – 1 p.)

Obok wymienionych rodzajów wojsk polskich wpisz do tabeli wiek ich utworzenia.

Lp.	Nazwa formacji wojskowej	Wiek powstania
1.	Piechota wybraniecka	
2.	Wojsko kwarciane	
3.	Drużyna	

Zadanie 11. (0 – 1 p.)

Na zdjęciu (Załącznik nr 4) pokazane jest dokonanie cywilizacji prekolumbijskiej. Odpowiedz na poniższe pytania.

A. Podaj nazwę dokonania pokazanego na ilustracji.

.....

B. Podaj nazwę ludności, której przypisuje się powyższe dokonanie.

.....

Zadanie 12. (0 – 3 p.)

Na podstawie fragmentów pism Jana Kalwina odpowiedz na poniższe pytania.

I. O zbawieniu

Należy przyznać, że zbawienie nasze polega tylko na miłosierdziu bożym, wcale zaś nie na zasłudze naszej lub na jakiegokolwiek rzeczy, która jest z nas, dlatego w nim (miłosierdziu) należy pokładać nadzieję i głęboko jemu zaufać, nie bacząc na czyny nasze, ani pomocy jakiegokolwiek od nich oczekując. Zatem istotą wiary jest : uszy nasrożyć, oczy zamknąć, na obietnicę baczyć, a myśl odwrócić od wszelkiej wartości ludzkiej lub od zasług. [...]

Źródło: *Historia. Teksty źródłowe*, S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 95

II. Jak należy korzystać z dóbr doczesnych

[...] Pismo św. poucza nas [...] jeśli mamy żyć, winniśmy także korzystać ze środków do życia niezbędnych. I tak samo nie możemy nie korzystać z rzeczy, które wydają się bardziej służyć przyjemności niż konieczności. Należy więc zachować pewien umiar w tym, co użytkujemy

w czystym i zdrowym sumieniu, tak dla naszych potrzeb jak i dla naszych rozkoszy. Umiar ten został nam nakazany przez Boga, kiedy On naucza, iż życie doczesne jest dla sług Jego jakby pielgrzymką, którą oni odbywają do królestwa niebieskiego. Jeśli musimy tylko przejść przez ziemię nie ulega wątpliwości, iż powinniśmy tak użytkować te oto dobra, aby przyspieszały one a nie hamowały nasz marsz. Dlatego też św. Paweł nie bez przyczyny napomina, abyśmy korzystali z tego świata tak, jak gdybyśmy w ogóle z niego nie korzystali, i że należy zakupywać dobra i posiadłości z takim sercem, z jakim się je sprzedaje. [...]

Źródło: *Historia w tekstach źródłowych. Wypisy, t. 1*, oprac. Teresa Maresz, Krzysztof Juszczyk, Rzeszów 2000, s. 72.

A. Na podstawie tekstu wyjaśnij, czym jest predestynacja? Nie cytuj.

.....

.....

.....

.....

B. Podaj nazwę kraju, w którym w okresie reformacji działał autor przedstawionych tez.

.....

C. Na podstawie fragmentu II napisz, jaką zasadą życiową, według Kalwina, powinien kierować się człowiek pielgrzymujący do Boga.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0 – 1 p.)

Obraz Jana Matejki (*Załącznik nr 5*) przedstawia zawarcie unii polsko-litewskiej w Lublinie. Napisz, kim są osoby zaznaczone na zdjęciu cyframi.

Postać nr 1 –

Postać nr 2 –

Postać nr 3 –

Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Na podstawie ilustracji (*Załącznik nr 6*) i wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytania.

A. W którym roku miało miejsce wydarzenie pokazane na ilustracji?

.....

B. Kto jest autorem obrazu? Podaj jego imię i nazwisko.

.....

C. Jak nazywał się brat (podaj dokładne imię) osoby siedzącej na białym koniu, który wówczas władał Francją?

.....

Zadanie 15. (0 – 1 p.)

Na podstawie planu walk wojsk polskich w XVII wieku (*Załącznik nr 8, źródło: Historia Polski, Atlas Ilustrowany, Warszawa 2014, str. 97*) odpowiedz na pytania dotyczące pokazanej bitwy.

A. Podaj miejsce rozegranej bitwy przedstawionej na planie.

.....

B. Kto wówczas był głównodowodzącym wojskami polskimi?

.....

Zadanie 16. (0 – 1 p.)

Wśród wydarzeń dotyczących państwa polskiego z okresu XVII wieku wskaż to, które jest chronologicznie pierwsze i to, które jest ostatnie. W poniższej tabeli obok wydarzenia pierwszego umieść cyfrę 1, obok ostatniego cyfrę 2.

1.	Rokosz Zebrzydowskiego	
2.	Pierwsze liberum veto	
3.	Bitwa pod Beresteczkiem	
4.	Śmierć Władysława IV	
5.	Rokosz Lubomirskiego	
6.	Elekcja Michała Korybuta Wiśniowieckiego	

Zadanie 17. (0 – 3 p.)

Na mapce Rzeczypospolitej w XVII wieku (*Załącznik nr 9, źródło: W. Chybowski, Historia. Gimnazjum zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, Warszawa 2004, s. 41*) **zaznacz**

- a) literą A miejscowość, w której zawarto rozejm z Turcją w 1672 roku.
- b) literą B miejscowość, w której zawarto rozejm z Turcją w 1676 roku.
- c) literą C miejscowość, gdzie w 1655 roku zebrało się pospolite ruszenie wielkopolskie.
- d) literą D miejscowość ugody z Kozakami w 1654 roku .

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

W okresie wojen Rzeczypospolitej z sąsiadami w XVII wieku dochodziło do zawarcia wielu pokojów, traktatów i rozejmów. Na podstawie opisów postanowień kończących zmagania wojenne dopisz nazwy miejscowości, w których były zawarte.

Lp.	Opis warunków pokojowych, traktatowych, rozejmowych	Miejscowość
1.	Utworzenie województw kijowskiego, braclawskiego i czernihowskiego; Księstwo Ruskie złączone z Polską na zasadzie Rzeczypospolitej Trojga Narodów, rejestr Kozacki na poziomie 60 tys.; Ukraina miała mieć własnego hetmana.	
2.	Polska utraciła twierdzę w Kamieńcu Podolskim, Podole i Ukrainę Prawobrzeżną. Musiała płacić Turcji co roku haracz w wys. 22 tys. Talarów; sejm nie ratyfikował tego traktatu.	
3.	Rzeczpospolita odzyskała niepodległość i ujście Wisły z Gdańskiem, władca Polski zrzekł się pretensji do tronu szwedzkiego, Szwecja zobowiązała się dotrzymywać wolności handlu na Bałtyku; Szwecja zobowiązała się zwrócić zrabowane archiwa i biblioteki.	
4.	Szwedzi wycofują się z miast pruskich, rezygnują z ceł, w zamian utrzymali nabytki w Inflantach, Szwedzi zatrzymywali Inflanty na północ od Dźwiny oraz Rygę, gwarantując jednocześnie swobodę kultu zamieszkującym te tereny katolikom.	
5.	Pokój „wieczysty”, tzw. Pokój Grzymułtowskiego, potwierdzał postanowienia traktatu andruszowskiego oraz gwarantował swobodę wyznania prawosławnego w Polsce z prawem interweniowania Rosji w obronie prawosławnych.	

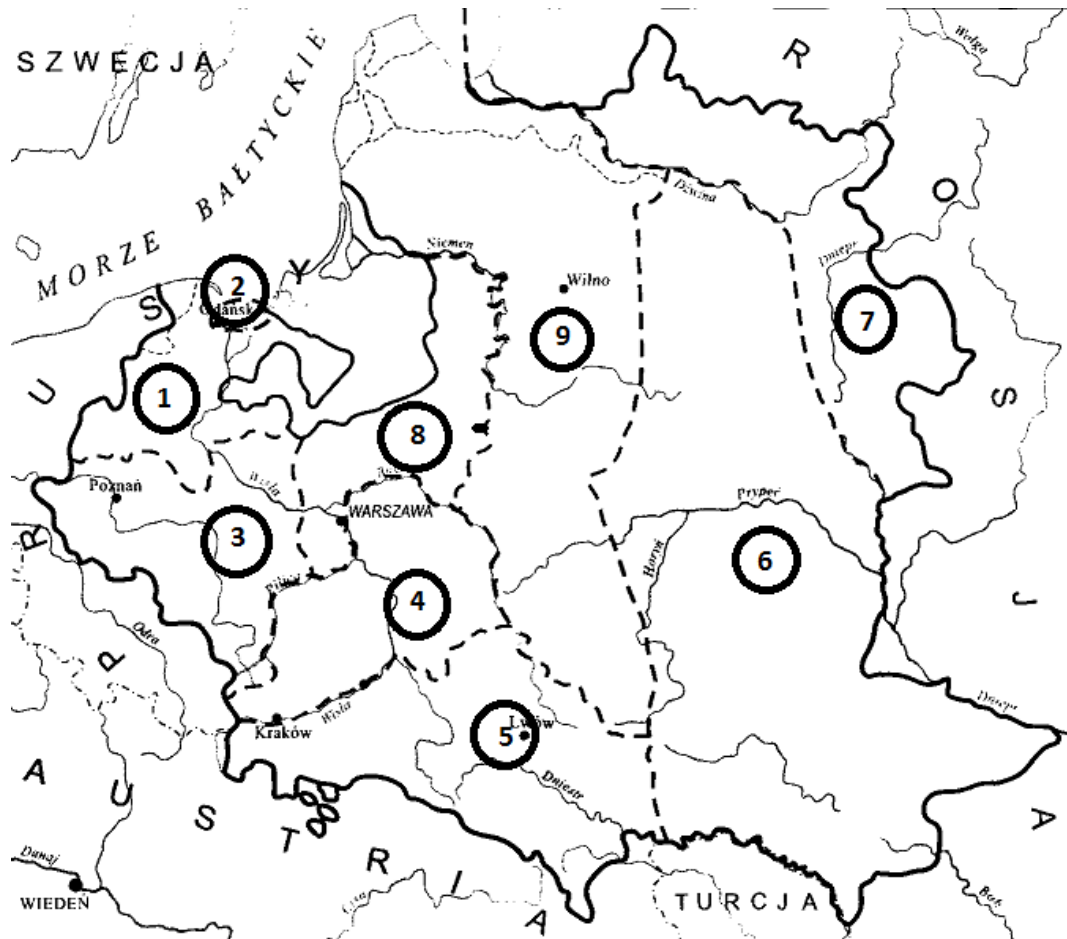
Zadanie 19. (0 – 1 p.)

Obraz (Załącznik nr 7) przedstawia polskiego szlachcica w stroju, który dominował w czasie istnienia tzw. kultury sarmackiej w XVII wieku. Nazwij wskazane elementy stroju szlacheckiego.

- A.
- B.
- C.
- D.

Zadanie 20. (0 – 3 p.)

Na podstawie mapy i danych statystycznych w tabeli odpowiedz na poniższe pytania.

Źródło: picstopin.com

Zaborcy Polski

Państwo	I rozbiór		II rozbiór		III rozbiór		I-III rozbiór ogółem, pow. w tysiącach km ²
	Powierz- chnia w tys. km ²	Ludność w milionach	Powierz- chnia w tys. km ²	Ludność w milionach	Powierz- chnia w tys. km ²	Ludność w milionach	
Rosja	92,0	1,3	250,0	3,0	120,0	1,2	462,0
Prusy	36,0	0,6	57,0	1,0	48,0	1,0	141,0
Austria	83,0	2,7	---	---	47,0	1,5	130,0

Źródło: *Historia w tekstach źródłowych. Wypisy t. 1*, oprac. Teresa Maresz, Krzysztof Juszczyk, Rzeszów 2000, s. 115.

- A. Jaką powierzchnię posiadał obszar zaznaczony na mapie cyfrą **6**?
- B. Jaką cyfrą został zaznaczony na mapie
- a. I zabór pruski?
- b. III zabór austriacki?
- C. Ile km² liczyła Rzeczpospolita przed I rozbiorem?

.....

Załącznik nr 1

Źródło: freegamezcity.blogspot.com

Załącznik nr 2

Źródło: *Polska. Dzieje ojczyste*, S. Kołodziejcki, R. Marcinek, J. Polit, wyd. Kluszczyński, Kraków 2002, s. 14

Załącznik nr 3

pl.wikipedia.org

www.skyscrapercity.com

butterfield-reignbeau.blogspot.com

pl.wikipedia.org

Załącznik nr 4

Źródło: www.warszewski.info

Załącznik nr 5

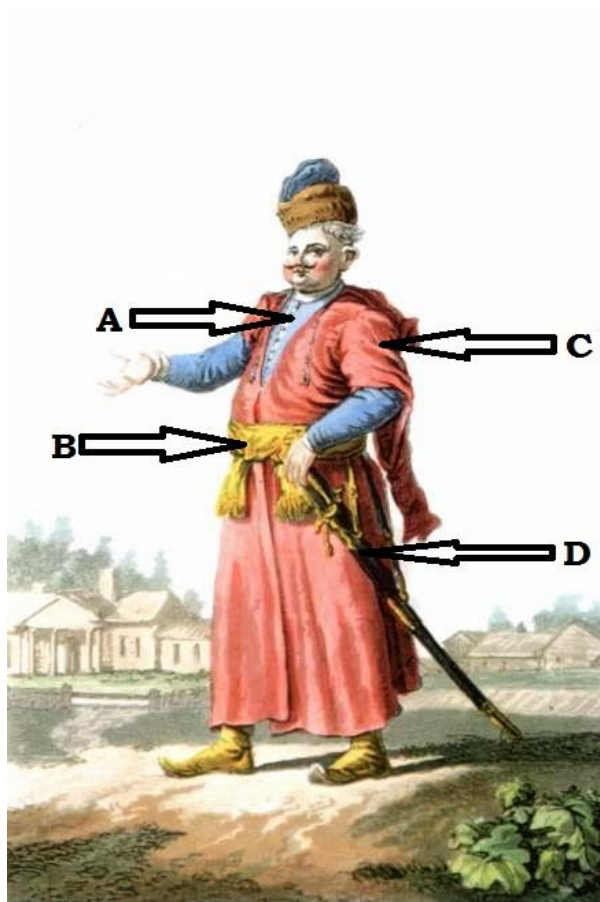
Źródło: *Polska. Dzieje ojczyznie*, S. Kołodziejski, R. Marcinek, J. Polit, Kraków 2002, s. 40.

Załącznik nr 6

Źródło: *Polska. Dzieje ojczyznie*, S. Kołodziejcki, R. Marcinek, J. Polit, wyd. Kluszczyński, Kraków 2002, s. 43

Załącznik nr 7

Źródło: ubioryhistoryczne.blox.pl